І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 57. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 25-го БЕРЕЗНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 25, 1960 No. 57. VOL. LXVII.

ПАЛАТА ЗАКІНЧИЛА СВОЮ ПРАЦЮ НАД ЗАКОНОПРОЄКТОМ ПРО ГРОМАДЯНСЬКІ ПРАВА

Вашингтон. — Після проведення широкої дискусії Палата Репрезентантів закінчила в середу, дня 23 березня ц. р., працю над урядовим п'ятичастинним проєктом закону про громадянські права. Оконечне голосування над цілим законопроєктом відкладено на четвер 24 березня і після його відбуття законопроєкт буде пересланий до Сенату на затвердження. Під час проведеної в середу дебати Палата передискутувала головну частину законопроєкту, а саме постанову, яка забороняє дискримінаційні практики, спрямовані на заперечення виборчих прав негритянському населенню. Запропоновану федеральним урядом постанову прийнято 295 голосами проти 124. За цією частиною законопроєкту про громадянські права голосувало 172 демократи і 125 республіканців. Проти неї заявилося 100 демократів і 24 республіканці. Проведене голосування було тільки підтвердженням голосування над цією клявзулею, яке відбулося у вівторок, дня 22 березня ц. р. Затверджена постанова передбачає загарантовування виборчих прав негрів, зокрема їх реєстрації з допомогою третейських суддів, встановлюваних з доручення федерального суду. Цілого законопроєкту про громадянські права не повелося в середу 23 березня переголосувати з огляду на вимогу демократичного конгресмена з Міссісіпі Джана Белла Вільямса, щоб усі члени Палати Репрезентантів мали на руках надруковану оконечну копію законопроєкту, значить, у її кінцевій редакції, з усіма поправками і скресленнями. Вільямс голосував за прийняття клявзулі про третейські суди, але ж його формальна вимога не дала можливости перевести голосування над цілим законопроєктом. Звичайно водиться так, що Палата резигнує з фінальної копії законопроєкту, але в цьому випадку більшість мусіла погодитися на вимогу Вільямса. Представники Півдня далі дуже гостро критикують прийняті Палатою постанови законопроєкту, заявляючи, що вони спричиняться до пролиття крови на Півдні і що це буде теж кінцем впливів демократичної партії у південних стейтах.

Сенатська підкомісія досліджує неправильності в департаменті рільництва

Вашингтон. — Голова сенатської підкомісії рільництва сенатор Стюарт Саймінгтон виявив, що деякі урядовці в департаменті рільництва позбулися своїх деяких підприємств після того, як почалось слідство в справі „конфлікту інтересів" працівників цього департаменту. Виявилося при цій нагоді, що працівник цього департаменту Джеймс МекГрегор мусів зрезигнувати ще 7-го жавтня минулого року, бо йому закидували обман. МекГрегор був зверхником урядовця цього департаменту Ірла С. Корі, який признався в сенатській підкомісії, що заробив 83,500 долярів на тому, що був „тихим" спільником одної компанії на Заході, яка в своїх магазинах переховує запаси урядового збіжжя. В цій справі зізнавав асистент директора персонального відділу Джордж Гулд, який твердив, що МекГрегор в 1954 році, коли його приймали на працю, підписав був заяву, що перестає бути членом чи власником тих фірм, які працюють для уряду, але ніхто не перевірював, чи воно дійсно так сталося. Внаслідок слідства підкомісії деякі справи передані будуть департаментові справедливости до дальшого вирішення.

Доляр має здорове й певне майбутнє — твердить Р. І. Новелл

Мемфіс. — Віце-президент Еквітебл Лайф Ашуранс Сосаєті ЗДА, Рейнолдс І. Новелл, промовляючи в Клюбі Ротаріїв, казав, що американський доляр не є „хворий", ані не потребує жадного лікування, і надалі буде одною з найсильніших у світі валют. Він є оптимістом щодо майбутнього доляра, хоч і не заперечував, що ця країна стоїть перед деякими монетарними проблемами. Оптимізм Новелла оснований на тому, що він вірить в американський нарід, який добровільно застосовується до тих змін, які настали, щоб збалянсувати доляровий дефіцит у платнях із закордоном. Найважніша справа в цій ділянці, на думку Новелла — це довір'я громадянства до доляра. Новелл вимагає, щоб не писати і не говорити про те, що може статися з доляром, але підкреслюймо все те конструктивне, що треба зробити, щоб доляр був здоровий і вартісний. Стараймося здобути нові ринки або їх поширювати, виступаймо проти всяких обмежень в торгівлі, але і самі її не обмежуймо. Дбаймо про те, щоб чужі народи скасували долярові обмеження, які введено в життя тоді, коли вони не мали долярів — це програма, яка на думку Новелла втримає вартість доляра і його здоров'я.

В АМЕРИЦІ

● „Піонер V" у вівторок 22-го березня був віддалений від Землі на більше як 1,600,000 миль, летячи зі швидкістю 5,572 милі на годину. Всі інструменти на цьому штучному сателіті функціонують згідно з призначенням і подають вісті про радіяцію, магнетичні поля, електричний пояс та метеорити.

● 22-го березня ювелірна фірма в Ню Йорку Гаррі Вінстона перевозила біжутерію з давньої крамниці до нового приміщення при 5-ій евню, вживаючи до цього панцерного тягарового авта, в якому змістилося дорогоцінних каменів вартости 35 мільйонів долярів під час чотириразової поїздки вздовж 5-ох бльоків.

● Фірма С. С. Джансон в Расіні, Висконсин, повідомила своїх 1,500 робітників, що день першого квітня не буде днем, коли себе взаємно обдурюють, тільки весняним днем, вільним від праці, в нагороду за працьовитість робітників. Восени ця фірма має дати своїм затрудненим другий вільний день в п'ятницю після Дня Подяки, щоб дати робітникам чотири вільні дні разом.

● Один електричний інженер і один фізик повідомляють про те, що їм вдалося ствердити, що людські мускули видають електричні сиґнали в такій частоті, якої вживалося недавно до радіових передач через Атлантик. Виринає проблема, чи людське тіло могло б передавати ці сиґнали так, щоб їх ловив інший людський організм.

● Губернатор стейту Висконсин Гейлорд П. Нелсон заявив, що не можна похвалити тактику сенатора - демократа Ґюберта Г. Гомфрі, який гостро атакує свого демократичного противника сен. Джана Ф. Кеннеді, невірно говорячи про працю Кеннеді в Сенаті.

● Лікарі ствердили, що зоперована передміхурова залоза (побільшена простата) в генерала армії Даґласа МекАртура, не була злоякісна. 80-річний генерал приходить до здоров'я і почувається добре.

Шукання миру в світі зближається до критичного періоду — Айзенгавер

Вашингтон. — Президент Айзенгавер прийняв в Білому Домі групу закордонних відвідувачів ЗДА і в неофіційній до них промові сказав, що шукання миру в світі зближається до критичного періоду. „Здобуття справедливого миру в світі — це наказ нашого часу, — казав Президент. Але ми щораз більше зближаємося до критичного періоду у відношенні до цього. Без миру ми є обтяжені видатками на зброєння, і ми турбуємося постійною можливістю дійсної катастрофи, яка могла б знищити нашу цивілізацію". Президент казав, що правдивий справедливий мир можна осягнути при допомозі виміни інформацій між народами, які привели б до повного зрозуміння. Це досить дивно, що в добі радія, телевізії, журналів і часописів мусимо ще вести безпосередні розмови, щоб осягнути взаємне зрозуміння своїх цілей.

З успіхом випустили далекосяжну ракету „Титан"

Кейп Канаверал, Флорида. — Летунство з повним успіхом випустило 23-го березня далекосяжну керовану ракету „Титан", яка пролетіла 5,000 миль із Флориди до острова Вознесіння на Південному Атлантику, де вдалося виловити кабінку ракети, що з допомогою парашута впала була в океан. Ракета „Титан" може летіти на віддаль 9,000 миль, але цим разом її скеровано до 5,000-милевої відстані. Попередня успішна проба з цією ракетою відбулася 24-го лютого ц. р., а інша проба після того не вдалася, бо не загорілася друга частина ракети після того, як вигоріла перша її частина, що важила 300,000 фунтів. Перша частина ракети є 98 стіп завдовжки, а друга є довга тільки на 41 стопу.

„Голос Америки" відновив авдиції еспанською мовою, головно для Куби

Вашингтон. — Урядовець в радіостанції „Голос Америки" повідомив, що ця станція відновила свої передачі еспанською мовою, які були припинені ще в 1953 році, бо президент Айзенгавер ствердив під час побуту в 4-ох державах Латинської Америки, що тамошнє населення недостатньо поінформоване про ЗДА та їх цілі в світовій політиці. Цей урядовець сказав, що програму цієї одногодинної авдиції укладатимуть, маючи на увазі Кубу прем'єра Кастра, де кубинський уряд мильно інформує своє населення про відношення ЗДА до кубинського народу. „Наша ціль, казав цей урядовець, злагіднювати напруження, а не роз'ятрювати чи хоча б спростовувати" З Гавани повідомляють, що передачу „Голосу Америки" може слухати не велике число кубинців, бо тільки 3% апаратів на Кубі може ловити короткохвилеві авдиції. Один прихильник Кастра, який чув цю авдицію, сказав, що прем'єр не мав би причини гніватися, коли б чув те, що американці говорять через цю стацію.

Канадійський „Український Голос" відзначує 50-річчя свого існування

Вінніпеґ. — Вінніпезький український тижневик „Український Голос", що його видає Видавнича Спілка „Тризуб", відзначує цього місяця свій золотий ювілей — 50-річчя з дня виходу першого числа, яке появилося 16 березня 1910 року. З приводу цього ювілею редакція часопису видала з датою 16-го березня 1960 року своє ювілейне 16-сторінкове число з матеріялами до історії постання і діяльности часопису, як теж із надісланими для нього привітаннями. Ювілеєві часопису присвячено теж і великий Ювілейний Альманах „Українського Голосу" 1910—1960. Привітання для часопису надіслали федеральний прем'єр Джан Діфенбейкер, як теж прем'єри окремих канадійських провінцій — Манітоби, Онтеріо, Британської Колумбії, Алберти, Саскачевану і Квебеку. Крім того вітали також часопис із його ювілеєм численні українські організації з Союзом Українців Самостійників на чолі, та прихильники і передплатники часопису. Першим редактором „Українського Голосу" був Василь Кудрик, теперішній протоєрей Української Греко - Православної Церкви в Канаді, потім редаґував його бл. п. Мирослав Стечишин і після його смерти Іван Сирник, роджений вже в Канаді, який і редаґує цей часопис досі. Заснувала часопис група українських інтелігентів, здебільша вчителів канадійських публічних шкіл.

РЕД. В. ДУШНИК ДОПОВІДАТИМЕ В ФОРДГАМСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Ню Йорк. — Редактор англомовних періодиків УККА „Українського Бюлетеню" і „Українського Квартальника" В. Душник має 25-го березня виголосити доповідь про Україну в Російськім Інституті при Фордгамському університеті в Ню Йорку. В цьому інституті американські студенти вивчають російську мову і літературу, а також політичну систему СССР. Голова цього інституту о. МекБрерті запросив редактора В. Душника виголосити доповідь про Україну. Доповідач має в своїй промові подати найважливіші дані про Україну і український нарід на рідних землях та на еміґрації у вільному світі та має подати студентам список найважливішої літератури про Україну.

Уже плянується курси українознавства на Союзівці

Джерзі Сіті. — Започатковані в 1954-му році Курси Українознавства на Союзівці, мальовничій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах біля Елленвіл, відбудуться також у цьому році, уже сьомий раз з черги. Курси триватимуть в цьому році від понеділка 8-го серпня до четверга 1-го вересня. Справа цих курсів, їх програма і переведення були предметом інформаційних нарад, що відбулись тут у приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу минулої середи, 23-го березня пополудні та в яких взяли участь Д. Галичин, И. Лисогір, д-р Я. Падох, Р. Слободян, проф. д-р В. Стецюк, редактори А. Драган, Вол. Душник і Вол. Прибила, Вол. Квас і запрошені представники Ліги Молоді і її Культурної Фундації Гльорія Смолен і Вол. Бакал.

● Антисемітизм совєтського режиму проявився в новій ділянці: большевики заборонили жидам випікати їхній традиційно - пасхальний хліб, т. зв. мацу, в усіх місцях більшого їх скупчення: в Києві, Одесі, Кишиневі та в Ризі. В Совєтах, як відомо, всі пекарні — державні. Отож в державних пекарнях маци не випікають, а приватно заборонено робити це нібито з уваги на „санітарні вимоги". Тому, що ця заборона стосується головно території України, то жидівські діячі, які все зло вбачають в українцях, і в цьому випадку, певне, припишуть антисемітизм — українцям!

ХРУЩОВ ПЕРЕД ПАЛАЦОМ КЕ Д'ОРЗЕЙ

Совєтський прем'єр Нікіта Хрущов в товаристві французького президента Шарля де Голя під'їжджає до палацу Ке д'Орзей у Парижі, де він перебуватиме під час своїх відвідин французької столиці.

ЯК ПАРИЖ ПРИГОТОВЛЯВСЯ ДО ПРИЇЗДУ ХРУЩОВА

Париж, 21 березня (О- Двич). — Коли цей репортаж дійде до Джерзі Сіті, Нікіта Хрущов буде вже валяти дурака перед французьким населенням і намагатиметься залякати де Голя німецькою небезпекою та заманити його у свою орбіту обіцянками неймовірних благ матеріяльного характеру — закупами машин, за які він готовий платити навіть золотом, а то й долярами, аби лише підірвати Атлянтійський Союз.

Париж готується до зустрічі „гостя" доволі невиразно. З офіційного боку — зустріч буде дуже коректна, бо де Голь дуже цінить своє слово. Але ніде правди діти, що хребет французького народу не має ніякої симпатії до Хрущова. Тому компартія готується до масових маніфестацій, щоб викликати враження теплої зустрічі з боку усього народу. Напевно це компартії вдасться, бо ж ще кілька років тому вона мала 5 мільйонів голосів на своїх листах, а з офіційного боку робляться всякі заходи, щоб не було ніяких контрдемонстрацій.

Та вони вже є. Хрущов мав приїхати 14-го березня і на цей день вже були готові не лише 36.000 поліції різного роду, але й прапори. Коли ґрипа переклала приїзд, та в багатьох місцях були зірвані червоні прапори. Є всі підстави думати, що ця демонстрація була організована, бо не арештовано ні одного винного. Коли б це були випадкові люди, то бодай хтось попався б.

Відложення приїзду дещо охолодило атмосферу. В пресі ведеться і досі дискусія над питанням: чи справді Хрущов захворів, чи це лише дипломатична недуга? Більшість преси вважає, що навіть Хрущов може захворіти, зокрема ж попавши з тропікального клімату Балі в московські передвесняні тумани. А крім того — Хрущов, коли почувається ображеним, то своє невдоволення виявляє брутальними заявами, а не дипломатичними недугами.

І це мабуть правда. Але для невдоволення Хрущов має підстави. Він хотів в Америці знайти „контакт з масою" і не знайшов його. А що належить він до людей, які ніколи за собою вини не признають, то скинув він це на те, що — мовляв — його не допустили до контакту з населенням. А там, де допустили, він мав сердечні потискання рук, дарував годинники і т.п. Маючи у Франції фалянгу компартії, він може бути певний пропаґандивних успіхів, коли б добрався до безпосереднього контакту з масою.

Що бо легшого йому, як відвідати напр. Орадур, село спалене німцями разом з населенням, і там виголосити промову про спільну боротьбу проти спільного ворога в ім'я миру й співжиття? Але саме до цього не хоче допустити французький уряд, вважаючи, що подорож має бути дипломатична, а не політична. Хрущов має говорити з де Голем про зовнішню політику, а не порушувати внутрішні французькі справи, нехай і в лише чуттєвій площині.

Хрущов — відомий грач. Знаючи таке наставлення французів, він хотів бодай добитися вільного часу, щоб його несподівано використати. Саме до цього не хотіли допустити організатори подорожі й програму поїздок і побуту устійнено майже в останній хвилині — 4 дні перед приїздом.

Первісну програму дещо зменшено, залишаючи Хрущову більше вільного часу, але одночасно збільшено кількість подорожей літаком, зменшуючи переїзди поїздом та автомашинами, щоб зменшити можливість непередбачених виступів. Зовсім виразно не погодилися французи на відвідування Хрущовим проко-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Французький амбасадор виправдується за арештування українців у зв'язку з приїздом Хрущова

Вашингтон. — Французький амбасадор у Вашингтоні Ерве Альфан у листі до голови УКК проф. Л. Добрянського з 16 березня ц. р. запевняв, що часописні вістки про арештування у Франції у зв'язку з приїздом туди Нікіти Хрущова „значно перебільшені". Однак він признав, що „тимчасові заходи" французьких властей безпеки стосувалися 800 осіб. Ерве Альфан старається поменшити цей факт пригадкою, що у Франції живуть три мільйони чужинців, з-посеред яких коло 100.000-це втікачі із Східньої Европи. Французький амбасадор підкреслив, що ці „тимчасові заходи" передбачені на „короткий час" та що „особи, тимчасово визначені для замешкання деінде отримують спеціяльну винагороду під час свого переміщення", що вони „приміщені в готелях на тих самих умовах, як звичайні туристи", та що „вжито заходів, щоб вони не потерпіли через втрату праці, що прийшла б наслідок урядової акції". Амбасадор висловлює переконання, що „цих кілька вияснень задовольнить" українського адресата.

Лист амбасадора Альфана був відповіддю на протест Українського Конґресового Комітету за підписом проф. Л. Добрянського, що його вислано до французької амбасади з відписом до державного департаменту, проти „засобів безпеки", вжитих французькою поліцією у зв'язку з приїздом Хрущова, які зокрема вдарили по українських діячах у Франції. Ці українські діячі — казалось в протесті УКК — „не є ніякою загрозою для безпеки Франції, а єдиним їх „злочином" є їхнє опозиційне становище супроти російсько-комуністичного тоталітаризму з його народовбивчою політикою в Україні". Український протест пригадував, що заслання українських лідерів на Корсику переведено хіба тільки для того, щоб зробити приємність Хрущову, відомому катові України, та домагався відкликання того рішення французької поліції, негідного доброї слави свободолюбної Франції.

ХРУЩОВ У ПАРИЖІ НАЦЬКОВУЄ ФРАНЦУЗІВ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ

Париж. — Нікіта Хрущов прилетів в минулу середу 23 березня своїм турбо - моторовим літаком „Ільюшін" і відразу заповів, що він прибув до Франції, щоб перестерегти її проти „відродження німецького мілітаризму". Хрущов висів з літака втомлений та похнюплений і перейшов через привичні в таких випадках церемонії „з дерев'яним обличчям" — за окресленням західніх кореспондентів. На коротку формальну привітальну промову французького президента Шарля де Голя — Хрущов відповів довгою промовою, в якій він говорив про Францію і СССР, як про „дві наймогутніші великодержави на европейському суходолі". У тій своїй промові, як теж у промові на вечірньому бенкеті і на прийнятті у поплентацькому Т-ві Французько - совєтської приязни, Хрущов кількакратно говорив про „спільного ворога" Совєтів і Франції та про загрозу від нового німецького мілітаризму. „Знаємо, що ви у Франції свідомі того, що існує небезпека збоку німецького реваншу" — казав він бенкеті. „Уважаємо, що для того, щоб мілітаризм і аґресія не загрожували більше мирові в Европі, необхідно покінчити з останніми залишками другої світової війни, тому треба підписати мировий договір з Німеччиною". Хрущов не сказав ще цілком одверто, що під Німеччиною він розуміє дві Німеччини з підпорядкуванням диктатові з Москви східньої частини Німеччини, але ніхто з його слухачів не мав щодо цього ніяких сумнівів. На прийнятті згаданої комунофільської організації Товариства Французько - совєтської приязни Хрущов вперше почав торочити грубу комуністичну пропаґанду, запевнюючи про „неминучу перемогу" комунізму в цілому світі. Він хвалився, що за большевицької влади видано в Совєтах 4,500 французьких книжок різних авторів, загальним накладом 175,000,000 примірників, забувши додати „дрібницю", що всі ті книжки совєтське державне видавництво вкрало, не заплативши нікому авторського гонорару ані не поспитавши за дозвіл видання їх в російському перекладі. Пропаґандивну ціль мало теж подарування де Голеві моделю штучного совєтського сателіта. З публічних промов, виголошених в першому дні перебування Хрущова у Франції, видно було відразу різницю, як цю візиту розуміє Хрущов та як — де Голь. Коли де Голь підкреслював сутоінформаційний характер своїх розмов з Хрущовим, ствердивши, що „ми готові слухати вас і хочемо, щоб ви вислухали нас", — то Хрущов ввесь час говорить про двократний спільний фронт Франції і Росії проти Німеччини та про актуальну німецьку небезпеку. Совєти, мовляв, не бояться Німеччини, але вона грізна тим, що взагалі може розпутати нову війну. Французи — за характеристикою західньої преси — поставились до приїзду Хрущова „вічливо, з зацікавленням, але без ентузіязму". Людей на летовищі і на вулицях, що ними проїздив Хрущов, було куди менше, ніж під час минулорічних відвідин Айзенгавера у Парижі. Для охорони „дорогого гостя" поставлено на ноги не тільки цілу поліцію в Парижі, але й додаткові поліційні сили, стягнені до Парижу з інших місцевостей Франції. Здовж траси, що нею їхав Хрущов, що кілька кроків стояв поліцист, а офіційна моторкада була оточена таким густим кордоном, що мало хто міг бачити Хрущова, чи він публіку. За твердженням газет, французькі комуністи змобілізували своїх тілохранителів Хрущова та розсіяли між юрбу яких 2,000 озброєних своїх людей, що протиділяли б якомусь замахові.

Еспанський міністер закордонних справ нараджується у Вашингтоні

Вашингтон. — В З'єдинених Державах перебуває тепер еспанський міністр закордонних справ Фернандо Марія Кастелля, який приїхав з дружиною та шістьма вищими урядовцями. В минулий вівторок привітали його на летовищі державний секретар Гертер, його заступник Даґлас Ділон та шеф морських операцій адмірал Бирке — всі з своїми дружинами. У короткій привітальній промові державний секретар запевнив еспанського міністра, що американці не забули ролі, яку Еспанія відіграла у відкритті та розвитку цього континенту і країни. З свого боку еспанський міністер заявив, що „Еспанія є льояльним приятелем З'єдинених Держав" та подякував Америці за допомогу, яка вможливлює Еспанії підвищити свою силу, у користь цілого західнього світу. Зараз в середу відбулася 23-го ц. м. перша довга нарада еспанського міністра з державним секретарем Гертером, після якої він мав двогодинне побачення з президентом Айзенгавером. Крім проблем, зв'язаних з існуванням в Еспанії американських баз, еспанською економікою, спільним зацікавленням північно - африканською ситуацією та питання про відношення Еспанії до Північно-атлянтійського пакту (НАТО), темою розмов була — коментує преса — напевне також голосна в останньому часі справа вишкільних і постачальних баз в Еспанії для західньо-німецької армії.

У СВІТІ

● Американський амбасадор у Варшаві Джекоб Д. Бім склав на руки комуно - китайського амбасадора Ванг Пінґ-нана рішучий протест З'єдинених Держав проти засудження на 20 років в'язниці 69-літнього американця, католицького єпископа Джеймса Е. Волша нібито за протидержавну діяльність і шпигунство. Американський протест називає закид шпигунства під адресою католицького єпископа абсурдом і вбачає в переслідуванні його ще один доказ антирелігійної нагінки комунізму з нехтуванням прийнятих в цілому культурному світі норм. Тільки у двох пунктах — в Панмунджомській комісії перемир'я в Кореї та у Варшаві — американська дипломатія має безпосередній стик з комуно - китайськими „дипломатами".

● 77-літнього французького поета Абеля Боннара судитимуть в Парижі за співпрацю з німцями за останньої світової війни. Боннар був членом французької Академії „безсмертних", але його виключили з неї в 1944 році, за його участь в характері міністра освіти в уряді у Віші під час німецької окупації Франції. Він утік до Еспанії, але два роки тому добровільно вернувся до Франції. Його арештували були, але звільнили з уваги на погане здоров'я. Тепер пригадали собі його воєнні гріхи.

● Лідер самостійницького руху басків в Еспанії, Хозе Антоніо де Аґвірре, президент автономної провінції Баскії за республіканського режиму в Еспанії, який дав був Баскії автономію, помер у минулий вівторок у Парижі на недугу серця у віці 56 років. Д-р Аґвірре втік був після провалу еспанської республіки до Франції, а коли туди прийшли німці — скривався в Бельгії і в Німеччині, а потім втік до Швеції, а відтіль до південної Америки. Впродовж двох років був професором історії в Колумбійському університеті в Ню Йорку. Був одним із лідерів опозиційного руху проти голови еспанської держави генерала Франсіска Франка.

● Еспанський військовий суд засудив 15-х комуністів на кари в'язниці від трьох місяців до шістьох років за організування страйків і підбурювання до бунтів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У підготові до виборів

Приблизно за три місяці відбудуться крайові конвенції двох великих американських партій, Демократичної і Республіканської — називаючи їх в поазбучному порядку, — що матимуть своїм завданням схвалити передвиборчі плятформи та вибрати своїх кандидатів на президента і віцепрезидента країни. Тоді ж почнеться інтенсивна передвиборча кампанія. Однак вона вже ведеться від деякого часу.

На цьому місці вже була висловлена думка про необхідність активізації громадян українського роду в рямках обидвох партій. Це стосується в першу чергу до місцевих партійних клюбів. Але, за незначними виїмками, досі немає вісток про будь-яку акцію наших громадян у цій ділянці. А час наглить, і можна мати оправдані побоювання, що такої великої нагоди, як президентські вибори в листопаді цього року, ми далеко не використаємо.

Що можна, крім відповідної активности в місцевих клюбах, ще в цій справі зробити? Вважаємо, що тут, як і в усіх подібних справах, мав би найбільше значення і вартість наш збірний голос. Мабуть, Український Конгресовий Комітет подібно, як і в роках попередніх виборів, вишле своїх делегатів на конвенції обидвох партій і приготовить відповідні пропозиції для їх плятформ. Все ж таки вважаємо, що було б корисно, якби ще перед партійними конвенціями відбулися крайові демократична і республіканська конференції громадян українського роду. Наші демократи і республіканці мають своїх представників у національних відділах Крайових Комітетів обидвох партій, і вони повинні подбати про скликання таких конференцій та винесення відповідних рішень і пропозицій. Очевидно, що в таких конференціях взяли б участь відповідальні чинники обидвох партій, голови їх національних відділів при Крайових Комітетах, чи й самі керівники тих Комітетів. У своїх виступах вони, очевидно, повинні з'ясувати становище своїх партій до ряду проблем, зокрема проблеми визволення поневолених націй.

Справа скликання і переведення таких наших крайових демократичних і республіканських конференцій вимагала б багато труду і не обійшлася б без видатків. Але до цього заохочує і цей труд та видатки рекомпенсують можливості б а г а т о бічної користи і успіх таких нарад не тільки тепер, але й на майбутнє.

Хрущов у Парижі

„Найметкіший міжнародний продавець комуністичної отрути" — як називають пишнього совєтського прем'єра — завітав минулої середи до Парижу. Він приїхав формально на запрошення президента Франції Шарля де Голя, щоб обмінятися з ним думками у зв'язку з призначеною на травень у тому ж Парижі конференцією „на вершинах". Але склад хрущовського почету — кругло 90 осіб — і передбачений об'їзд ним аж 19-ох міст під час 11-денного перебування у Франції ставлять під великий знак запиту, що саме стоїть на першому місці в цій новій подорожі московського диктатора: політична ціль чи пропагандивна?

Зрештою, в оцій візиті Хрущова нема ніяких неясностей ані щодо французьких, ані щодо совєтських інтенцій. Англійський прем'єр Мекміллен їздив до Москви і з довгих розмов із Хрущовим прийшов до переконання, що треба задовольнити його амбіцію бути членом конференції „на вершинах", бо, зрештою, поза ним не можна поладнати з Совєтами ніякої справи. До того самого висновку прийшов Ричард Ніксон. За їх порадою Айзенгавер запросив Хрущова до ЗДА і конферував із ним у Кемпі Дейвіда. Отож де Голь і з престижевих причин — щоб Франція не тяглася у хвості Америки й Англії, і з ділових мотивів — щоб пізнати становище Совєтів із безпосередньої розмови з Хрущовим, запросив його до себе.

Але це далеко не є повторенням французької політики з часу президентури Фелікса Фора, коли то в 1896 році приїздив до Франції Микола II. Тодішня поява російського царя - самодержця в республіканському Парижі була символом банкрутства німецько - російського альянсу, що його проповідував Бісмарк, і встановлення французько - російського союзу з антинімецьким вістрям. Нині ситуація цілком інша. Шарль де Голь є найвірнішим союзником Конрада Аденауера, і напевно не думає заміняти свого членства в Північно-Атлантійському союзі (НАТО) на „приязнь" з Совєтами. Тому всі західні коментатори передбачають невдачу Хрущова в осягненні ним політичної цілі: переконати де Голя, що відродження мілітарної і господарської сили Німеччини небезпечніше для Франції, ніж „миролюбна" Москва.

Треба сподіватися, що й сам Хрущов про це знає, і що тому він хоче використати свою подорож передусім для цілей комуністичної пропаганди. Адже у Франції все ще не зовсім завмерла існуюча від часів Великої Революції традиція співчувати кожній „найлівішій" партії, як ніби гарантії проти реакційної диктатури, тим паче, що помилки режиму де Голя є водою на млин комуністів. Конфедерація Праці — найсильніша робітнича спілка, цілком під впливом комуністів. Офіційна візита Хрущова — це величезна моральна підтримка для французької комуни.

Розуміють це всі французькі патріоти, розуміє це ввесь французький політичний і інтелектуальний світ. Тому треба сподіватися, що відвідини Хрущова з невідхильними новими об'явами його арогантії та його ставкою на людську глупоту будуть бумерангом, що тільки скріпить відразу до червоної Москви в усіх чесних французів.

Корисна праця

Нюйоркська Група, як назвав себе гурт молодих українських поетів - модерністів, влаштувала в неділю 20-го березня ц. р. дуже цікаву імпрезу — вечір еспаномовної літератури, на якому, опріч доповіді про видатніших репрезентантів еспанської і південноамериканської літераури, прочитано в перекладі на українську мову і деякі твори цих письменників.

Влаштований Нюйоркською Групою вечір не був виявом спорадичного зацікавлення великою і багатою еспаномовною літературою, яка охоплює письменників не тільки Еспанії, але й Мехіко, Чіле, Куби та ін. Коли систематично стежити за творчістю і літературною діяльністю молодих літераторів із згаданої Нюйоркської Групи, то можна ствердити, що їх зацікавлення еспаномовною літературою є довготривале, глибоке і постійне, і в цьому напрямку вони виконують дуже важливу ролю зв'язкового між літературами еспаномовних народів і українською літературою.

Треба сподіватися, що своє зацікавлення молоді українські поети поширять також і на безпосередні взаємини з репрезентантами еспаномовних літератур і причиняться цим до ознайомлення еспаномовного світу з українською літературою й мистецтвом. Дуже корисну ініціятиву в цьому напрямку виявила недавно — якщо мова про португаломовний світ — молода українська письменниця Віра Вовк-Селянська, опублікувавши в Ріо де Жанейро антологію української літератури в португальській мові.

Своїм зацікавленням чужоземними літературами, не обмеженим тільки еспаномовною чи португаломовною літературами, але й живим у відношенні до модерної літератури англомовного світу, своїми перекладами з цих літератур молоді українські творці слова ведуть у важких умовах еміграції і відірваности від рідного ґрунту дуже корисну, не тільки з культурного, але й з політичного погляду працю. І тому вони варті підтримки нашого громадянства.

Олександер Домбровський

МІЖНАРОДНИЙ КОНҐРЕС ІСТОРИКІВ

У серпні цього року відбудеться черговий Міжнародний Конґрес істориків ,цим разом у Стокгольмі. До Стокгольму з'їдуться історики з усіх кінців світу, щоб поділитися найновішими осягами історичної науки. Прибудуть також і представники Совєтського Союзу, щоб похвалитися „досягненнями" совєтської історичної науки, яка, крім грубої соціологізації історичних подій і фактів на базі історичного матеріялізму марксистсько - ленінської редакції, характеристична ще й спеціяльним фальшуванням історії Східньої Европи та сталим акцентуванням провідної ролі „великого російського народу" у „схемі" своєї історії.

Український нарід на Рідних Землях не матиме змоги вислати своїх представників, які гідно репрезентували б нашу історичну науку на міжнародному форумі. А коли навіть між совєтською делеґацією і знайдеться для статистики якийсь „енко", то буде він лише жалюгідним підголоском москвичів. Згідно зі старою ленінською тезою, що наука є партійною, і зі совєтською дійсністю, що наука є шкапою, запряженою до воза совєтської пропаґанди, совєтська делеґація „науково" доказуватиме у відповідно спрепарованих доповідях оклепані тези совєтської історичної науки, яка старається „науково" підмурувати ідеологію і практику червоної Москви, можливо навіть тезу про спільну етноґенезу та спільний історичний шлях східньо - европейських народів для підмурування совєтського поняття так званого „совєтського народу" з підкресленням політичного примату північного „старшого брата".

Яке місце відводиться у тій „схемі" українському народові — Україні, загально відомо. Єдиним голосом, що повинен і може репрезентувати гідно Україну на згаданому Конґресі, є вільна українська наука по цьому боці залізної завіси. Залишаючи на боці пусту фразеологію і питомий нам патос, які кінчаються часто великим шумом і . . . пшиком, хочемо застановитися спокійно над можливостями нашої участи в Конґресі. На увагу заслуговують тут два засадничі питання: чи ми повинні й чи ми можемо взяти участь в Конґресі? Відносно першого питання немає найменших сумнівів. Закований нарід над Дніпром і Дністром кричить до нас своєю мертвецькою м о в ч а н к о ю, накликаючи до всякої конструктивної акції. На друге питання також насувається позитивна відповідь. Українська історична наука на еміґрації диспонує назагал відповідними силами, щоб виставити на Конґрес делеґацію, яка не завстидала б українського імени. Зв'язане з тим фінансове питання також можна було б якось розв'язаи. Коли нас стати на національні „бари", вечерниці та пікніки, то на таку справу гроші мусять знайтися, якщо хочемо мати пошану до себе самих.

Найскладнішою справою є тут, мабуть, організаційна сторінка. Ми, українці, маємо вже Геростратової слави традицію, делікатно сказавши, виніжненого і н д и відуалізму, окремих отаманських заговів, поділу на „ми й ви" і є на тому принаймеше відтинку заскорузлими консерватистами, не зважаючи на дуже болючий досвід давно- й недавноминулого. Справа в тому, що тут і там говориться пішепотом про потребу нашої участи на Конґресі, хтось десь щось навіть підготовляє і впріває над розв'язкою даної справи, але все це робиться загумінково, смішно конспіративно й нескоординовано. Нам здається, що атрибути свідомої своїх завдань і цілі п о л і т и ч н о ї еміґрації, якими ми звикли чванитися, зобов'язують нас до дещо інших, організованіших форм даної акції. Це належало б тим більше вимагати від світу вільної української науки, що слушно, зрештою, вважає себе за мозок народу. Ми вважаємо, що пекучим постулятом найближчих тижнів, якщо вже не днів, нашої науки є спільне порозуміння цілого нашого наукового світу в справі виставлення делеґації вільної української історичної науки на Конґрес на базі всенаціонального, соборницького духа.

Спільна конференція істориків у Ню Йорку в порозумінні з нашими европейськими колеґами та дискусійне перевентильовання поодиноких питань у зв'язку з нашою участю в Конґресі причиниться до більшого скристалізування пляну і надасть їй поважного, соборницького характеру. Маючи за собою не лише суттєву, але й формальну підтримку всієї вільної української науки, наша делеґація, свідома наданого їй довір'я, відчуватиме тим більше за собою повне право виступати в імені всієї вільної української науки. Завданням нашої делеґації на Конґресі було б доказати, між іншим, у серйозно підготованих доповідях окремішність історичного процесу праукраїнської етноґенези в аспекті біологічного формування етнічного колективного твору - індивідуума в ранній добі української бувальщини, що відтак виринув на історичний овид у зорганізованій формі Київської Держави. Далі належало б представити розвиток процесу кристалізації русько-української державности в напрямі модерного розуміння поняття держави від княжої й гетьманської доби до новітньої Української Держави та процес переформування з етнічного твору в модерну, національно зрілу й політично вироблену, свідому своєї цілі націю, яка дорожить понад усе волею, державною самостійністю й щастям своїх майбутніх поколінь. Це було б те, що ми мали б сказати представникам світової історичної науки, й це було б рівночасно гідною відповіддю політрукам комуно - московської історичної науки на їхні теревені про „общий котьолок", примат „старшого брата" й совєтомітичне поняття так зван. „совєтського народу". Публікація доповідей нашої делеґації на Конґресі була б черговим завданням української науки на еміґрації. Лише спільна конференція істориків, покликаний ad hoc Комітет, що зайнявся б фінансово - технічною сторінкою даної справи, і консолідація сил на тому відтинку можуть запевнити нам успішну участь у Конґресі.

Володимир Яцикевич

СУБОТНІ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Наше завдання — на засадах християнських принципів виховувати з молоді релігійних і чесних громадян, зберегти її для нашої Церкви й нашого народу. Школа, що продовжує виховну працю родини, має те саме завдання, і виконує його в тісній співпраці з батьками, Церквою й молодечими організаціями. До наміченої мети йде школа шляхом послідовного навчання й виховання. Діти інколи воліють йти по лінії найменшого опору, і тому всі зусилля вчителів мусять бути скеровані в тому напрямі, щоб підвищити обов'язковість, витривалість та пильність дітвори.

Щоб засвоїти рідну мову, діти вчаться писати, читати та говорити. Ціла наша навчально - виховна система в нижчих клясах спирається на підручниках (читанках), виданих Шкільною Радою. На зразках літературної творчости вчимо дітей не лише рідної мови, але й основ української історії, географії та природи. Це — перший етап пізнавання скарбів народньої культури, — нашого минулого, наших традицій, пісень та церковного обряду. На цих зразках розбуджується любов до Бога і свого народу — любов до праці й науки. На них вчимо любити не лише Україну, але й прибрану нашу Батьківщину.

Внаслідок пізнання багатства народньої культури у дітвори заникає почуття меншовартости, а на її місці зроджується почуття гордости з свого походження -— почуття національної чести.

Батьки в першу чергу відповідальні за виховання молоді. Їх обов'язок — вирощувати та плекати в душах дітей такі християнські прикмети як згідливість, правдомовність, послух, почуття справедливости, ввічливість, витривалість та скромність, що є окрасою людини. В тісній співпраці з батьками Церква та школа закріплюють їх в душі дитини. Плекають їх в дальшому і молодечі організації. Не треба, однак, забувати, що виховуємо не лише словом, але й прикладом. Приклад — один із найкращих виховних засобів, і згадані вище християнські чесноти повинні бути прикметними і самим вихователям.

На основі читанки вчимо дітей на кожнім ступні любити Бога та свій народ, вчимо пошани для батьків і старших, любови до ближнього. Виконування заповідей Божих провадить дітвору до правди, добра і щастя. Бо ж „раз добром налите серце ввік не прохолоне".

Навчімо дітвору любити добру книжку. Учень полюбить книжку тоді, коли та книжка цікава й коли він добре читає, бо добре читання справляє йому приємність. Тож навчімо дитину в першу чергу добре читати. Звичайно діти не люблять того, чого не вміють. Якщо дитина натрапляє на труднощі в читанні, то й найцікавіша книжка не буде для неї цікавою.

Діти читають дуже радо англійську книжку й зачитуються не раз до пізньої ночі. Якщо, однак, відповідно до віку і заінтересувань дати учневі, який добре читає, українську книжку із своєрідною тематикою, то він теж залюбки буде її читати. Вміння добре читати заохочує молодь до приватної лектури і користання з місцевої української бібліотеки.

У практиці реалізуємо це в той спосіб, що підсуваємо дітворі, яка ліпше читає, дитячі журнали, казки, перекази та історичні оповідання — відповідно до віку і заінтересувань хлопців і дівчат. Преса в ширшім того слова розумінні формує світогляд молоді і є засобом збереження її при Церкві і національній свідомості. Це — другий етап пізнавання скарбів народньої культури.

Без знання рідної мови, що базується на розмовній мові і друкованім слові, не осягнемо ніколи нашої мети. Української мови вчаться діти вдома й на всіх ступнях в рідній школі, а по закінченні школи — шляхом самоосвіти.

По закінченні школи українознавства молодь не повинна спинятися на половині дороги, а мусить поширювати й поглиблювати своє знання самоосвітою. Для цього потрібна бібліотека, і тому в кожній українській громаді бібліотека є конечністю.

Школа мусить співпрацювати з батьками. Найкращим засобом співпраці є конференції. Мета конференцій — інформувати батьків про поступи в науці та поведінку їх дітей, збільшити опіку й контролю над ними та індивідуальне пізнання дітей, щоб застосовувати і н д и відуальний підхід у навчанні й вихованні. Найважливіше місце у співпраці вчителя з батьками займає організація домашньої праці дітвори.

Навчання в суботніх школах українознавства відбувається один раз на тиждень і триває звичайно три години — одна година навчання релігії, а дві години українознавства. При двогодиннім навчанні українознавства в малих громадах учитель не може посвячувати багато часу на читання й писання на середнім і вищім ступні. Внаслідок цього діти не вміють як слід читати й писати, і лише з огляду на вік їх пересунено до вищої кляси. Йде тут головно про старших учнів та учениць, що з браку школи або нормальної науки в попередніх роках не засвоїли собі матеріялу початкових кляс .Винні тут батьки, бо як не було школи, то повинні були навчати дітей вони самі. А старших дітей щораз тяжче вчити українознавства, бо „чого Івась не навчився, того й Іван не зробить". У старших заінтересування змінюються і мають вони більше праці в американській школі.

Дітвора мусить щодня читати й писати вдома щонайменше годину. Писання диктатів, переписування з книжки, послідовне голосне читання та рідна мова вдома і в школі допомагатимуть надолужити занедбане.

Доцільнішими є вечірні школи з навчанням два рази на тиждень. Однак, не всюди можна це зреалізувати. Проте, при співпраці батьків та при доцільній організації домашньої праці дітей і в суботній школі з одноразовим навчанням маємо добрі успіхи.

З ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛІ

„МІТ ПРО МОНОЛІТНІСТЬ СССР"

У березневому числі американського інформаційного бюлетеню „Вайтал Спіч", побіч із промовами прем'єрміністра Англії Мекміллена, президента Франції Шарля де Голя, співробіт. „Таймсу" М. Замстага й інших, опублікована стаття нашого земляка п. Михайла Терпака на тему: „Міт про монолітність СССР". Ця стаття є промовою М. Терпака, виголошеною ним, як асистентом директора політичного відділу Американського К о м і т е т у Визволення, на Говернор Айленді перед військовими американськими колами.

У цій великій статті-промові Михайло Терпак проаналізував національну проблему в СССР, показавши, що єдність Совєтського Союзу — це лише міт і побажання політичного проводу Кремлю. 15 союзних республік СССР і 16 автономних республік та 9 автономних областей, — сказав доповідач, — не виникли самі собою: це історично складені національно окремі одиниці, народи і нації, які повинні втішатися всіма правами, що їх мають усі вільні народи на земній кулі. Доповідач зацитував вислів Леніна, як пояснення внутрішньої політики в СССР, про те, що „Росія не може існувати без української цукрової промисловости, вугілля і пшениці і т. д." М. Терпак звернув увагу на те, що в СССР був і продовжується утиск всіх інших національних культур і мов, що національне питання, яке постало з виникненням Російської імперії, і дотепер в СССР не розв'язане. Внаслідок цього вже мали місце багато повстань у різних національних республіках, а маси різнонаціональних еміґрантів з СССР та Східньої Европи є живим доказом того, що дані проблеми залишаються нерозв'язаними й досі.

Виголошуючи промову, М. Терпак спирався на цілу низку цитат із Леніна, Сталіна, Масарика, Діманштайна та ін. і таким чином його промова звучала як доказ, а не як припущення чи полеміка.

В доповіді, як доказ української живучости названо зокрема, Український Народний Союз в Америці, щоденник „Свободу" та ряд інших публікацій.

Вкінці доповідач розповів американським воєнним колам про працю радіо „Свобода", яке передає на територію СССР авдиції мовами народів тієї багатонаціональної в'язниці, що афішує себе „Совєтським Союзом". Л. П.

НЕ ПЕЧАЛЬ...

Не печаль ніжні брови,
Я робить це не раджу.
Я диханням любови
Милі зморшки розгладжу.

Стане листя зелене,
Хоч сади ще сріблясті,
И знову гляне на мене
Весняне моє щастя...

І засяє красою
Сонця блиск над землею.
Будем юні з тобою
Ми любов'ю своєю.

ВОЛ. СОСЮРА

СВОБОДА SVOBODA
ПЕРЕДПЛАТА:
На рік — $ 12.00
На пів року — 6.25
На три місяці — 3.25
В Джерзі Ситі і закордоном:
На рік — $ 14.00
На пів року — 7.50
На три місяці — 4.00
SUBSCRIPTION RATES:
One year — $ 12.00
Six months — 6.25
Three months — 3.25
Jersey City and Foreign Rates:
One year — $ 14.00
Six months — 7.50
Three months — 4.00

Наталя Павлушкова

СВУ і СУМ

(2)

Ці зрадницькі дії прирекли заплановане повстання на невдачу ще раніше, як воно мало статися. Інформований про рейд Тютюнника, Панас Любченко особисто, в характері начальника особливого відділу армії, провів жорстоку поліційну операцію знищення повстанчих осередків на Україні. Одночасно Любченко зліквідував Центральний Український Повстанчий Комітет і Козачу Раду. Тоді ж, восени 1921 р. був розстріляний і Григорій Чупринка, як казали, також з наказу Любченка.

Спеціяльний загін ЧК під командуванням Еллана - Блакитного ганявся по всій Україні в пошуках за Єфремовим. У селі Глеваха, під Києвом, загін Блакитного навіть зустрів Ігнатенка персонально, але не пізнав у ньому Єфремова. Пограбувавши будинок пан-отця Євстафія Дурдуківського і заарештувавши його 15-річного сина Петра, загін ЧК виїхав до іншої місцевости ловити Єфремова. Але, хоч тоді багато людей знало, хто такий Ігнатенко, серед них не знайшлося жадного Юди, і Єфремова не могли заарештувати і стратити.

Як відомо, Другий Зимовий Похід і низка вже розрізнених повстань все ж таки відбулися, але приготований зрадниками ворог міг досить легко здушити цю визвольну акцію. В 1923 році БУД, через Товкача, вступив у зв'язок з підпільною Селянською Партією, керівником якої був В. Доленко, теперішній голова СЗСУ-СП. Активну участь в БУД-і приймав з 1923 року Юрко Тютюнник. Сергій Єфремов неодноразово стверджував, що Юрко Тютюнник був одним із небагатьох, що повернулись в Україну з твердим наміром взяти активну участь у визвольній боротьбі з окупантом. В цій боротьбі в складі БУД-у брав участь до самої трагічної смерти і палкий український патріот, що став близькою до Єфремова людиною, — адвокат Микола Міхновський.

Майже до 1925 року, особливо на Київщині, Чернігівщині та Полтавщині спонтанно відбувались національні повстання проти окупанта. Декотрі повстанчі провідники, як то брати Гресь, Левченко, Гайовий, Ангел, Дерещук, Рябченко, Галан, Шопин, що зараз знаходиться в ЗДА, тримали зв'язок з Єфремовим і далі. Запальний Микола Павлушков у 1924 році поривався піти у повстанці до отамана Дерещука, але категоричний спротив Єфремова, Дурдуківського і Ю. Тютюнника, що призначили йому інші завдання, змусив його відмовитись від цього наміру.

Взагалі, в ті роки Єфремов був уже проти тих розрізнених місцевих повстань, бо вони, на його думку, вже нічого не могли дати визвольній справі, лише викликали зайві репресії збоку окупаційної влади. Нові часи вимагали нових способів боротьби, і тоді, ще у 1923 році, зародилася у Єфремова, Дурдуківського, Гребенецького і інших думка про створення загальнонаціональної визвольної організації нового типу.

***

Історики СВУ і СУМ-у на чужині вважають, за матеріялами судового процесу, що перша організаційна нарада СВУ відбулася в червні 1925 року, а остаточне оформлення СВУ сталося в лютому 1926 році, після вбивства Симона Петлюри. Проте, перша, після довгої підготови організаційна нарада, де була закладена СВУ, відбулася ще в грудні 1921 року. Присутні були: акад. С. Єфремов, акад. Кримський, акад. Воблий, проф. Дурдуківський, проф. Гермайзе, проф. Виноградов, проф. Гребенецький, один з визначніших українських поетів і один високої ранги військовий українець, колиш. визначний старшина царської армії, пізніше професор одної військової школи, ще пізніше командир однієї територіяльної дивізії на Україні. В 1932 році він був заарештований і дальша його доля невідома. Юрка Тютюнника не було ані на першій, ані на наступних нарадах лише з причин конспіративних, але до самої своєї трагічної смерти брав він активний удід в СВУ. Пов'язаний був тільки з Єфремовим, Дурдуківським і, частково, з Миколою Павлушковим.

Отже, крім трьох осіб, на нараді були присутні самі академіки і науковці. СУМ зорганізований був у 1925 році, після обговорення цієї справи поміж Єфремовим, Дурдуківським і Павлушковим. Попередником СУМу був ТЕЗ — Т-во Єдности і Згоди, — засноване при 1-ій Київській школі ім. Шевченка, де директором був проф. Дурдуківський, і самозліквідоване у 1925 році. СУМ мав програму СВУ і був складовою частиною СВУ, як автономна організація Молоді.

У червні 1925 року відбулася вже друга нарада керівників СВУ, на якій з конспіративних міркувань не було декого з учасників першої наради, але, як відомо, крім Єфремова, Дурдуківського, Гермайзе і Гребенецького, були проф. Вол. Чехівський, Андрій Ніковський, Л. Старицька-Черняхівська. На жаль, вже не було в живих Миколи Міхновського, що після одного з чергових викликів до ГПУ заподіяв собі смерть, здається, ще в травні 1924 року. Смерть цього палкого патріота і визначного українця тяжко переживали Єфремов і інші керівники СВУ, а СУМ, вшановуючи його пам'ять, пізніше розповсюджував підпільно уривки з брошури М. Міхновського „Самостійна Україна".

***

Відповідно до своїх завдань і умов большевицької дійсности на Україні була створена теж і внутрішньо-організаційна будова СВУ і СУМ-у. СВУ мав за керівний орган Президію з 12 - 15 осіб, між якими зв'язок утримувався головно не нарадами і зборами, а персонально через Єфремова. Засідання здебільшого відбувалися під час родинних свят у приватних мешканнях або в Академії Наук, іноді по частинах, з різним складом людей. Усе збігалося в особі Єфремова, а також частково В. Дурдуківського і М. Павлушкова, найближчих до нього людей і помічників. Від Президії йшло 80 - 100 осіб — уповноважених Центру, далі йшли п'ятки, що часто не знали один одного як членів СВУ, але всі, в тій чи іншій галузі, виконували директиви центру. Кожен член п'ятки працював у своєму оточенні і впливав на нього у вирішенні політичних проблем. Але ці люди, які старанно добиралися за ознаками своєї минулої діяльности або участи в визвольній боротьбі 1917 - 1921 рр., участи в повстанчих загонах, за співзвучними настроями і переконаннями, в більшості не знали, що вони працюють за завданнями СВУ. Такі неоформлені осередки були в Дніпропетровському, в Чернігові, Харкові, Одесі, у Запоріжжі. Кілька таких осередків було і в Києві, Умані, Черкасах, Смілій, Полтаві, Вінниці, в багатьох районових центрах і селах. Були випадки, коли деякі уповноважені СВУ в організаційному запалі відхилялись від основного принципу будови, як, наприклад, в Кременчуці., в Запоріжжі і в Харкові, де досить численні оформлені осередки провадили наради, збори і т. ін. Те саме траплялося і в окремих районових центрах і селах. Єфремов дивився на такі випадки неґативно, як на небезпеку для цілої організації.

ЦІННА ПРАЦЯ ПРО КОДЕКС СХІДНЬОГО КАНОНІЧНОГО ПРАВА

(THE CODE OF ORIENTAL CANON LAW De Ritibus Orientalibus and De Personis, by Meletius M. Wojnar, O.S.B.M. The Catholic University of America, Washington, D.C., 1959)

В березні 1958 року увійшла в життя четверта частина Кодексу східнього канонічного права видана Апостольською Столицею т. з. „моту пропріо Клері Санктітаті". Вона обіймає скодифіковані постанови про східні обряди та особи. Це дальший випуск кодифікації східнього канонічного права започаткованої кодексом подружжого права в 1949 р., процесового в 1951 і монашого в 1952 р.

Ця четверта частина, про східні обряди та особи, є предметом цінної праці о. д-ра Мелетія Войнара, ЧСВВ, професора канонічного права на Католицькому Університеті у Вашингтоні.

Оновна ціль цієї праці о. проф. Войнара — це порівняння постанов Кодексу східнього Канонічного права із постановами латинського кодексу, згл. виказання різниць між ними. Свою ціль сповняє автор з сумлінністю науковця і з глибоким знанням матеріялу. Він навіть подає докладну табелю усіх канонів східнього Кодексу поруч з відповідними канонами латинського Кодексу, що проглядно влегшує порівняння. В цьому автор відмічує три групи канонів: одна, що має ідентичні щодо змісту канони латинського кодексу, друга, що має відповідні постанови в латинському кодексі, але різні змістом або формою, третя група канонів, це ті, які є притаманні тільки східньому кодексові і не мають відповідних канонів у латинському.

В цій першій частині своєї праці автор м. і. підкреслює виразну тенденцію Апостольської Столиці зберігати партикулярне право притаманне окремим східнім обрядам, які витворилися там згідно з місцевими згл. національними традиціями. Цікаве теж представлення постанов Кодексу про правні відносини між окремими східніми обрядами та між ними й латинським обрядом. В тому відношенні автор окремо зупинився на відносинах між Українською і Латинською Католицькою Церквою у ЗДА, з огляду на компетенції обох церковних влад і церковно - правного становища вірних. Нам цікаво було прочитати постанову про обов'язок ординаріїв обох обрядів дбати про те, щоб вірні східніх обрядів придержувалися точно своїх обрядів та не допускали змін, і про виразну заборону духовним особам намовляти вірних до змін в обряді.

В другій частині праці автор переходить і обговорює поодинокі інститути східнього кодексу в ділянці обрядів і осіб і деталічно виказує їх подібність або відмінність від латинського кодексу. Порівнуючи окремі постанови, автор відмічує ряд таких, що мають і для нас особливе значення.

Передусім автор стверджує, що Апостольська столиця в останніх документах вживає для нашого обряду терміну „український" згл. „рутенус сеу украінус", отже, що офіційно дає підставу так називати цей обряд. Очевидно, автор послідовно називає в праці наш обряд „українським". А має він для цього чимало нагоди, бо щедро послуговується прикладами українського католицького обряду. Це, на нашу думку, логічний авторів висновок з особливого становища, яке займає український католицький обряд між сімнадцяти існуючими східніми обрядами. Назва „Український католицький обряд" згл. „Українська Католицька Церква" відносно нова серед католицького світу і добре, щоб вона вбивалась читачеві в пам'ять. З того погляду книжка о. проф. Войнара, яка є цінним вкладом в науку канонічного права, робить теж добру прислугу Українській Католицькій Церкві та українському імені взагалі. Це тим більше, що праця ця була раніше друкована в трьох статтях в журналі „Ди Джуріст", виданому факультетом канонічного права при Катол. Університеті, а журнал той одержує вся католицька Ієрархія ЗДА й Канади, більшість тутешнього священства і багато в Південній Америці, і має він всесвітню виміну.

Нам треба завжди радіти, коли науковці українського роду мають нагоду працювати вчителями по університетах світу, а особливо, коли цю нагоду сумлінно використовують для поважної наукової праці, а в ній не забувають про тематику, що має відношення до української справи. О. проф. Войнар — відомий як автор поважної праці про історію Василіянського Чину, є між ними.

Ю. Старосольський

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Гейвен — в поклоні Т. Шевченкові

Т-во Українська Рідна Школа при церкві св. Михаїла в Ню Гейвені при співпраці Хору місцевого Відділу СУА, та Мішаного Хору церкви св. Михаїла, влаштувала в неділю 13-го березня 1960 Академію в пошану Тараса Шевченка. Добірна програма академії лишила глибокі спомини для всіх присутніх, які захоплювалися кожною точкою.

Свято відкрив голова Т-ва п. В. Сивак, а шкільний хор під проводом дириґента п. Саворського виконав „Заповіт" Т. Шевченка. Святочну промову виголосив о. парох Ст. Чомко, який вже не раз виявив себе добрим промовцем. Вміло переплітаючи свою промову цитатами Т. Шевченка, схарактеризував творчість нашого Пророка, підчеркуючи, що Шевченко є для нас тим, чим для Америки Вашингтон. Не було б Шевченка у нас, не було б визвольних змагань, УСС-ів, Петлюри, Української Повстанчої Армії, Чупринки, та тисяч інших, які, виховані великим Кобзарем, ішли у бій за ідеали, які Він голосив, та за які сам страждав на засланні.

До першої частини програми входили деклямації учнів Рідної Школи: Марта Кизик в гарнім гуцульськім строї, віддеклямувала „Поклік Тобі, Тарасе", а Т. Сова „Тарас Шевченко". На закінчення першої частини виступив жіночий хор Відд. СУА, під дириґентурою пані Марійки Гижої, який своїми стилевими народними строями викликав сильне враження, а опісля своїм гарним співом з'єднав собі публіку. Хор відспівав „Рано вранці" — муз. Стеценка, Ой, люлі, моя дитинко — муз. В. Заремби, та Думи мої, думи мої. Солістками у піснях були пані І. Гриневич та Р. Яхницька. Акомпаніювала надійна піяністка Таня Яхницька.

Другу частину свята започаткував Мішаний Церковний Хор під дириґентурою п. Саворського піснею „Україно" — слова Шевченка, муз. Гайворонського, та композицією „Садок вишневий" — муз. Гнатишина. Солістами були пані Тимченко та пан Осип Бурбела. Оба хори попрацювали над своїм репертуаром, і виконання було добре. Продукції хорів були винагороджені рясними оплесками присутніх.

Деклямували учні Рідної Школи, Галя Лісевич гарно віддеклямувала „В річницю смерти Тараса", а Богдан Косович „У Тарасові Роковини" — Р. Завадовича.

Виступ учня 10-ої кляси Романа Сивака (Музична Школа панни С. Попель), який відіграв на піяні Сонату ч. 4 Моцарта, стояв на високому рівні. Деклямація „Кавказу" у виконанні пана М. Лісевича, знаного на терені Ню Гейвену мистця слова, напевно лишиться у пам'яті глядачів на довгі часи.

Кінцевою точкою програми був виступ учнів І-ої і ІІ-ої кляси, які в національних строях виконали ритмічні вправи прапорцями до пісні „О, Україно", під проводом учительки пані Е. Матвієнко. Акомпаніювала учениця 7-ої кляси Христя Добчанська, учениця Музичної Школи п-ни Софії Попель. Виступ найменших публіка прийняла бурхливими оплесками, діти мусіли повторити цю вправу. Тут треба підкреслити заслугу директорки школи пані Е. Матвієнко, яка вміла при своїй фізичній праці знайти час на навчання дітей у школі і приготовила гарну програму на свято. В академії брали участь діти, тут народжених батьків, в чім заслуга пані Потічної, яка провадить навчання тих дітей у Рідній Школі. Треба подякувати всім виконавцям програми. Це свято дало ще один доказ, що спільними силами можна багато корисного зробити для нашої спільноти.

І. Т.

Шевченківські роковини у Фініксі, Арізона

Заходом Укр. Нар Дому ім. Т. Шевченка в м. Фінікс, Арізона, відбувся концерт з нагоди відзначення роковин смерти українського Кобзаря — Т. Г. Шевченка. Всі українці, яким національна ідея дорога, прибули на концерт, щоб спільно вшанувати пам'ять найлюбішого поета українського народу.

Офіційна частина почалася словом голови УНДому Володимира Федоровича Коваля, яким він відкрив концерт і потім зазвучав в галі американський гимн і „Заповіт". Присутні вислухали гарний реферат п. Білаша про життя і діяльність Т. Шевченка.

В художній частині було багато виконавців з наших наймолодших, які ніколи не бачили України, але люблять її з оповідань своїх батьків і з гарячим хвилюванням чекали на свою чергу продеклямувати вірш, або поему Т. Шевченка. Це були діти у віці від 3 до 15 років. Деякі з них може і не зовсім чистою українською вимовою деклямували, але з чистою любов'ю до українського поета і України.

Ось список виконавців: Віра Савіцька — Мені одинаково; Стефан Оріян — Село; Мирон Оріян — Плач невольника; Оксана Гарматій — Нащо мені чорні брови; Стефан Савіцький — Я малий хлопчик; Олена Коваль — Слава, слава Україні. — Юрій Гнатишак відограв на піяні симфонію Бетговена опус. 5, та Петіт Рапсоді Томпсона.

Зі старших виступали: п-на Ірина Гнатишак та п. Володимир Коваль при акомпаніяменті піяна (Юрій Гнатишак) відспівали пісню „Лети, тужлива пісне". — Тамара Гнатишак при співучасті Орисі Коваль, Ірини Гнатишак, Володимира Коваля, Василя Савіцького та Юрія Гнатишака виконала інсценізацію „Розрита могила". — По інсценізації залунало кілька народних пісень, які любив співати Т. Шевченко.

На закінчення показано світлини на екрані з життя Т. Шевченка, супроводжувані відповідними поясненнями.

Гучні і довготривалі оплески, свідчили про задоволення присутніх. — Українська громада у Фініксі розійшлася з повним душевним задоволенням, що цього року відзначення роковин Т. Шевченка не було подібне як минулого року. Напевно, що і 100 роковини будуть відзначені єдиним, як і цього року, концертом.

Найбільше причинились до організації цього свята пані Орися Коваль та п. Василь Савіцький, за що їм від громади сердечна подяка.

Андрій Якович-Вдовиченко

Співана Св. Літургія нашого обряду в латинській церкві в Міннесоті

31-го січня в місті Вайнов, Міннесота, в церкві Пр. Діви Марії відправлено співану св. Літургію нашого східньо-візантійського обряду. Св. Літургію довершив о. Петро Леськів, парох церкви св. Константина в Міннеаполісі в супроводі чотирьох вівтарних дружинників. В Богослужбі взяв участь Їх Екселенція Едвард А. Віцґералд, Єп. Вайнов в присутності 5 монсіньйорів, 50 священиків, 150 семінаристів, 800 студентів із Коледжу Преч. Д. Марії, братчиків і світських професорів, які вчать в коледжу. До св. Причастя приступило поверх 500 студентів.

Перед Службою Божою о. Петро Леськів у глибоко обдуманій проповіді виявснив про український східньо - візантійський обряд. Св. Літургію співав о. Петро Леськів зі своїм хором з Міннеаполіс, під умілим проводом відомого професора музики П. Р. Ставничого. Під час Літургії о. д-р Василь Шереґей, парох церкви св. Івана з Міннеаполіс, через мікрофон пояснював окремі частини св. Літургії.

По Службі Божій запросили священиків, хор і вівтарних дружинників на обід. Єп. Е. А. Фіцґералд з радістю привітав наших Отців. Як дуже припали до вподоби гарні церемонії обряду нашої Літургії і прекрасний спів хору, видно було з того, що запросив Впр. Отців і хор вдруге, але вже до своєї Катедри, щоб там для всіх вірних відслужили св. Літургію.

Заслужився для уряджения цього свята для студентів лат. обряду проф. М. Охримович, який вчить в тім коледжу. Під його проводом від двох літ на закінчення шкільного року приїздить в неділю з Вайнони до Міннеаполіс 70 студентів; всі вони приступають до св. Причастя, а Сестриці Братства Пр. Д. Марії приготовляють для них снідання в залі місцевої школи св. Константина.

Оттак в далекій Міннесоті при добрій волі і жертвенній співпраці наших Впреп. Отців, проф. Охримовича і Укр. Хору несеться добра слава про наш обряд східньо - візантійський та український нарід.

Н. Д.

Дітройтська „Трембіта" виступить в Торонті

На запрошення Комітету Світової Виставки Українського Образотворчого Мистецтва дітройтський хор „Трембіта" погодився дати в суботу 2-го квітня великий Концерт в Торонто в залі Текнікел Гайскул. В програмі концерту найкращі зразки українського хорового мистецтва. Виконуються твори Лисенка, Леонтовича, Стеценка, Артемовського, Людкевича, Лиська і ін. Хор „Трембіта" має три відділи: мужеський, жіночий в оригінальних гуцульських строях і мішаний у складі 100 осіб. Хор „Трембіта" здобув собі найкраще ім'я від фахових дітройтських критиків і журналістів і є уважаний під цю пору за один з найкращих хорів Америки. Хор розпоряджає знаменитим голосовим матеріялом, добірними солістами та остає під мистецьким керівництвом дириґента проф. Кирила Цепенди, абсольвента львівської й віденської консерваторій, знавця церковної й народної пісні, з довголітньою хоральною практикою. Голосовий матеріял хору, його відомі солісти і врешті особа дириґента хору є запевненням, що концерт буде на високому мистецькому рівні. Крім хору виступлять на концерті: відомий мистець Едвард Козак, голова Комітету Виставки та Маруся Бек — президентка Міської Ради Дітройту, добра бесідниця та загально шанована громадська діячка. З огляду на важливість цієї імпрези запрошується українське громадянство Торонта до масової участи в концерті. Чистий дохід призначений на світову українську образотворчу виставку.

О. М.

Дебют молодого віольончеліста Доріяна Рудницького

Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку організував ресітaль молодшого сина композитора д-ра Антона Рудницького — Доріяна. Перший виступ цього виконавця перед публікою мав форму справжнього реситалю: програма мала два відділи і змістом не відрізнялася від програм великих артистів, лише була трохи коротша. Клясична школа, романтичні твори і сучасна музика були показані в цьому реситалю. Молодий артист, який лише починає свій мистецько - концертовий шлях, є обдарований хлопець: він має природний гарний „тон" та досить розвинену техніку.

Його приємна і скромна манера триматися перед публікою, та він ще не має артистичної свободи; але маючи гарну пам'ять, молодий челіст грає спокійно і певно. Найбільше складна композиція програми концерт Едварда Лало — звучав цілком гарно, з відповідною експресією та технічно вміло. Це один з найбільше змістовних і складних концертів віольончельного репертуару. Добре прозвучала соната Генрі Еклеса. Співучий тон челіста цілком відповідав цій трохи наівній, але чарівній музиці. Вся програма, досить цікава, зробила добре враження і сприймалася публікою з певним інтересом. У другому відділі, крім клясичних творів, була виконана оригінальна „Канцона" д-ра А. Рудницького, який виконав партію роялю. Він серйозно і стильно пробробив всю досить складну програму, чим у великій мірі сприяв успіхові свойого сина.

Публіка тепло й щиро вітала обох виконавців і викликала на „біс" ще дві композиції: „Лебідь" — Сен. Санса і „Мрії" Шумана.

Побажаємо молодому Доріянові успіху в його дальшій серйозній і систематичній роботі на гарному мистецькому шляху.

Проф. Володимир Грудин

● Радикальна і Соціялістична партії у Франції, які спершу підтримували генерала де Голя в його зусиллях рятувати Францію від хаосу та допомогли йому стати президентом 5-ої Французької Республіки, рішили зголосити в парляменті внесок недовір'я прем'єрові Мішелеві Дебре, на знак демонстрації проти де Голя. Де Голь безпосередньо не є відповідальний перед парляментом.

● Данська наступниця престолу, 20-річна княжна Марґарита, прийняла запрошення від скандинавської летунської лінії полетіти першим ракетним пасажирським літаком тієї лінії з Копенгаґи до Лос Анджелесу літом цього року. Це буде перша подорож княжни до Америки.

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує Пленарну конференцію з доповіддю проф. Стіґа Вікандера (Університет Упсала, Швеція) п. н. „Вікінґи, Русь, і Маґи" Конференція відбудеться в неділю 27 березня 1960 р., о 7-ій год. веч. в будинку Українського Інституту в Америці: 2 Іст 79 вул., Ню Йорк.

Управа УВАН у ЗДА

Читайте українські книжки й газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Відбиванкові першенства СУАСТ-Схід 1960

Пассейк, Н. Дж. — В днях 12 і 13 березня ц. р. відбулися тут відбиванкові першенства Союзу Українсько - Американських Спортових Товариств — східної делеґатури Української Спортової Централі Америки і Канади. Першуни цих мистецьких гор мали б змагатися з представниками інших делеґатур за український чемпіонат відбиванки Америки і Канади. Такими представниками сходу вийшли внаслідок відбутих першенств Український Відбиванковий Клюб, Пассейк, у конкуренції чоловіків та Український Спортовий Клюб, Ню Йорк, у конкуренції жінок. Обидвом чемпіонам сходу треба признати, що виявили вони зовсім гарну форму та слідний на них був послідовний тренінг. Це і допомогло їм впоратися зі суперниками, які чи то з традиції, чи базуючись на вислідах змагань попередніх років мали надії здобути лаври першунів.

Поодинокі висліди відбутих змагань.

Чоловіки

Пласт — Чорноморська Січ	2:1	(15:9) (12:15) (15:7)
Пассейк — УСК	2:0	(15:10) (15:11)
Пассейк — Чорноморська Січ	2:0	(15:4) (15:7)
Пласт — УСК	2:0	(15:9) (16:14)
УСК — Чорноморська Січ	2:1	(14:16) (17:15) (15:7)
Пласт — Пассейк	1:2	(13:15) (15:4) (11:15)

Кінцевий показник першенства СУАСТ конкуренції чоловіків

	Точок	Сетів
УВК Пассейк	3:0	6:1
Пластовий В. К.	2:1	5:3
УСК Ню Йорк	1:2	2:5
УАСТ Чорноморська Січ	0:3	2:6

Зголошений до змагань У. В. К. Филаделфія не приїхав, не подавши причини.

Поодинокі висліди жіночих змагань.

Довбуш I — Довбуш II	2:0	(15:5) (15:6)
Беркут — УСК	1:2	(1:15) (15:4) (13:15)
Довбуш II — Тризуб	1:2	(10:15) (15:10) (8:15)
Беркут — Довбуш I	2:1	(15:12) (3:15) (15:7)
Довбуш II — УСК	1:2	(6:15) (15:3) (8:15)
Беркут — Тризуб	1:2	(14:16) (15:11) (10:15)
УСК — Довбуш I	1:2	(15:11) (9:15) (15:17)
Довбуш II — Беркут	0:2	(9:15) (13:15)
Тризуб — Довбуш I	2:1	(15:9) (10:15) (15:5)
УСК — Тризуб	2:0	(15:3) (15:8)

Рішальні змагання за третє місце:

Довбуш — Беркут	2:0	(15:12) (15:11)

Кінцевий показник першенства СУАСТ конкуренції жінок.

	Точок	Сетів
УСК Ню Йорк	3:1	7:4
УРСТ Тризуб	3:1	6:5
УАСТ Довбуш I	2:2	6:5
УАСТ Беркут	2:2	6:5
УАСТ Довбуш II	0:4	2:8

Три перші команди чоловіків та жінок одержали чаші за здобуті місця в першенствах СУАСТ — Схід. Індивідуальні чаші найкращих змагунів цього турніру одержали наступні змагунки та змагуни:

Чоловіки:

Ю. Коваль — Пласт, А. Наврöцький — Пласт, В. Гной — Пласт, М. Мочула — Пассейк, Т. Бурій — Пассейк, І. Гаврилюк — Пласт.

Жінки:

Л. Морґен — Беркут, П. Лявері — УСК, Л. Сілецька — Тризуб, Н. Куденко — Тризуб, Є. Грузинова — Довбуш, Т. Скоробогата — УСК.

Склад УВК Пассейк — першуна чоловіків: М. Мочула, А. Кучкуда, Р. Свистун, І. Ольшанівський, С. Поплавський, Т. Бурій, Ю. Бук, Т. Моравський.

Склад УСК — Ню Йорк — першуна жінок: Л. Чорній, М. Гной, І. Струк, І. Підгорецька, Т. Скоробогата, М. Крупська, О. Крупська, Л. Ткачук, П. Лявері, С. Лютак, О. Ляхович.

Турніром — першенствами відбиванки СУАСТ вміло проводив ланковий відбиванки — Роман Свистун при співпраці головного судді — інж. Б. Гайдучка, спортового референта СУАСТ — інж. Т. Грицая та секретаря турніру — Ю. Гельбіка. Суддювали: Р. Свистун, інж. Б. Гайдучок, інж. Т. Грицай, Л. Харченко, А. Лапичак, П. Лявері та Л. Сілецька.

Підсумовуючи висліди турніру, слід відмітити появу двох відбиванкових клюбів, хоч і з відомими вже давніше змагунами. Пласт імпонував своєю співпрацею шістки на грищі, а Пассейк при дальшому такому ж інтенсивному тренінгу, як це він робить досі, може бути дуже доброю та вирівняною командою. В жіночих командах несподіванку зробили колись сильні і славні жінки УСК-у, але це вже були в більшості молодші змагунки, які виказали великий поступ у грі завдяки тренінгові. Тризуб і Беркут — дві досі заавансовані дружини — чомусь не виявилися настільки грізними суперниками в цьому турнірі та не дали зі себе всього цього, що вони вміють і потраплять.

(Подав В. С.)

ЯК ПАРИЖ ПРИГОТОВЛЯВСЯ ДО ПРИЇЗДУ ХРУЩОВА

(Закінчення зі стор. 1-шої)

муністичного робітничого синдикату.

Відложення подорожі страшенно вдарило по емігрантах. Примусовий побут на Корсиці їм продовжено до нового речинця виїзду „гостя". Таким чином всі арештовані відсидять повний місяць, як кажуть — „русскій місяць", бо він матиме найменше 32 дні. В менті, коли Хрущов захворів, преса піднесла питання заарештованих, вважаючи, що це просто скандал, тримати старших віком напр. священиків тому, що Хрущов хворіє. Міністерство внутрішних справ обіцяло переглянути справу бодай деяких осіб і — як в останній хвилині довідуємося — 21 березня звільнено 30 арештованих — хворих, старших віком і тих, що в їх справі були „сильні" інтервенції. Між звільненими — 2 хорватські священики, яких арешт був скандалом. В хвилині, коли висилаємо репортаж, відомо про звільнення одного українця. Тим часом — питання арештованих зникло зі сторінок преси.

Зникло воно в дуже характерному менті. Тоді, коли преса найбільше почала говорити про ганьбу такого трактування і коли звернула увагу, що 14-го березня привезено на Корсику 10 новоарештованих, між якими був кримінальний злочинець, щодо якого насувалася думка, що він висланий поліцією не з політичних причин, а щоб бути шпіцлем. Після цього появилися ще згадки про такі чи інші протести з боку еміґрацій, але вже від себе преса не пише нічого . . .

А на Корсиці огірчення зростає. Помер один болгарин. Зникло двох мадярів. Кажуть, що один з них скінчив самогубством. Приміщені всі в добрих готелях, але в яких нема опалення, бо гості тут бувають лише в літню спеку. Люди простуджуються і хворіють. Родини терплять. А скільки матеріяльної втрати! Той тратить працю через свою відсутність. Інший тратить взагалі підприємство. А всі ж тратять багато, бо урядове відшкодування ніколи не дійде до висоти платні.

Найбільша катастрофа українських підприємств. Тижневик „Українець" не виходить, бо заарештовано лінотипіста. В друкарні „Українського Слова" заарештовано лінотипіста, відповідального редактора й директора. Газета виходить, бо ті, що залишилися, докладають всіх зусиль, але без директора друкарні не може працювати нормально й має величезні втрати. Багато товариств спаралізовано через арешт активу.

Українців вдарено чи не найдошкульніше, бо заарештовано кілька десятків активу, коли напр. поляків, яких у Франції є вдесятеро більше, арештовано лише 16 чоловік. Гірко становиться, коли подумати, що так вільний Захід поводиться зі своїми союзниками в обличчі своїх ворогів...

Треба тільки признати, що те, що сказала преса в нашій обороні, зробило велике враження на французький загал, включно до самої поліції, яка проводить арешти. Ваш кореспондент, повернувшись з Савої, також був заарештований і просидів цілий день в жіночому (!) кримінлі, що мало бути доказом спеціяльного трактування, бо в чоловічому відділі не було порожніх келій.

Поліція, а зокрема в'язнична обслуга, виглядала рішуче на морально стероризованих. Що чверть години хтось приходив і дослівно домагався ствердити, що ми добре трактовані, що ніяк не можна цього ув'язнення рівняти з ув'язненням СС-ами чи большевиками. Запевняли, що вони тут ні при чому, що не розуміють і не похваляють зарядження уряду в нашій справі і т.п. Врешті нас звільнили, сказавши, що залишаємося конфіновані. Але покищо — ніде ми не голосилися. Це вказує, що поліція вважає, що зробила вже забагато. Але це нас не ґарантує перед арештом на час приїзду Хрущова.

Французька преса не дістала відповіді на запитання: чи арешти проведено за французькими списками, чи за списками сов. амбасади. Але сьогодні це ясно. Бо були інтервенції в справі різних людей. Відповідь була завжди та сама: коли б його арештовано за нашим списком, можна б було звільнити; арешту домагалась сов. амбасада й тому про звільнення не може бути мови.

А деякі часописи вважали за найбільший скандал можливу співпрацю французької поліції з поліцією большевицькою в справі емігрантів. Всім нам тут цікаво, яке становище в цій справі зайняли наші заокеанські репрезентативні централі? Чи бодай таке, як французька преса? І як виявили своє становище?

О. Д-вич

Ще один сателітний дипломат втік на Захід

Якарта. — Ришард Кроліцький, перший секретар комуно - польської амбасади в Індонезії, „вибрав свободу", зголосившись до американців з просьбою азилю. Сталось це ще в лютому, безпосередньо перед приїздом до Індонезії Нікіти Хрущова на 13-денні відвідини, але — щоб не псувати настрою „дорогому гостеві" — індонезійська преса цілком ту подію промовчала і щойно тепер виявила її. За офіційним повідомленням — Кроліцький, його дружина і троє дітей „зникли". Здається, що у зв'язку з цією подією несподівано відлетів до Варшави польський амбасадор. У проводі амбасади опинився атташе Тадеуш Струляк, що виступає як урядуючий шарже д'афер. На наполегливі запити журналістів він відповів, що Кроліцький стояв під підозрою, що займається торгівлею валютою. — Від'їзд польського амбасадора до Варшави — це „звичайна справа". Газети звертають увагу, що за кілька днів до приїздом Хрущова до Індонезії відлетів відтіль до Москви совєтськой амбасадор Борис Волков і за весь час перебування в Індонезії Нікіти Хрущова він не вернувся туди. Здогадуються, що відкликання Волкова прийшло внаслідку афери Кроліцького та ближче не з'ясовано конфлікту, що став причиною, чому Хрущов відкликав свою приявність на конгресі індонезійської молоді в Бандунгу 20 лютого ц. р.

У Каїро відкрито бюро рекрутації до Арабського Леґіону проти Франції

Каїро. — У столиці З'єдиненої Арабської Республіки офіційно відкрито бюро для рекрутації добровільців для збройної боротьби в Альжирі проти тамошньої французької адміністрації. Добровільці в приймають не тільки з названої Республіки, але й із інших арабських країн. Покищо не проголошено ніякого обмеження для того набору. За газетними вістками, мається на увазі поставити на ноги повну дивізію, але не відомо ще, хто дасть для неї зброю і де вона перейде вишкіл для партизанської війни. Віцепрем'єр закордонноревоюційного уряду мусульманських націоналістів з Альжиру, Белькацем Крім, довго нараджувався з єгипетським віце-міністром закордонних справ д-ром Мурадом Халебом. Офіційно називається, що акцію набору Арабського леґіону у користь мусульманських партизанів в Альжирі займається не уряд З'єдиненої Арабської Республіки, а монопольна партія Національна унія. Названа Республіка не втримує з Францією дипломатичних взаємин, які були зірвані осінню 1956 року, коли Франція й Англія переводили воєнний похід проти Єгипту.

Число занедужань на пістряк шлунку зменшується, а на пістряк леґенів збільшується

Вашингтон. — Директор Крайового Інституту для дослідів над пістряком д-р Дж. Р. Геллер, зізнаючи в підкомісії видатків в Палаті Репрезентантів, стверджував, що число занедужань на пістряка шлунку раптово зменшується, але число недужих на пістряка леґенів значно збільшується. Число хворих на пістряка шлунку зменшується і в чоловіків і в жінок, але воно цікаве більше у випадку чоловіків, які так численно хворіли на цю недугу, яка часта забирала їм життя. Фахівці від пістряка не знають, як пояснити це явище. В деяких районах зовсім немає хворих на пістряка шлунку, і лікарі не мають на кому вивчати лікування цієї недуги. Але за те число недужих на пістряка леґенів зростає з відверненою пропорцією до зменшування числа недужих на пістряка шлунку. Члени конґресової підкомісії запитували д-ра Геллера, чи він вірить разом із головним лікарем ЗДА в те, що куріння цигарок спричиняє пістряка леґенів, на що він дав потверджуючу відповідь. Надмірне куріння — це головна причина занедужань на пістряка леґенів, але викликує цю недугу також і занечищена повітря димами і газами. В загальному, число занедужань на різного рода пістряка збільшується, однак смертність від цієї недуги зменшується.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонової маєтку організації!

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ"
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:
ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС)
Ім'я і прізвище
Адреса

Моя НОВА адреса така:
Ім'я і прізвище
Адреса
Адреса

ТАРЗАН, ч. 4427. Біжить під небезпеку.

JIM CONTINUED HIS TRAIL SOME DISTANCE FORWARD, THEN BACKTRACKED TO A TREE AND CLIMBED UP THE TRUNK.

SMILING NOW, HE DREW A KNIFE AND CRAWLED TO AN OVERHANGING LIMB.

PRESENTLY THE APE-MAN APPEARED, UNAWARE OF DANGER, FOR CROSS WAS ABOVE THE LINE OF SCENT!

Джім продовжував втечу ще якусь віддаль, а тоді завернув до дерева і виліз на нього,

З усміхом він витягнув ніж і поліз на вистаючий вбік конар.

Негайно з'явився мавполюд, несвідомий небезпеки, бо Кросс був поза лінією запаху!